

i v roce 1924 ze spolku věřitelů vystoupila, neboť prý záležitosti bývalých členů spolku věřitelů se spolkem projednává spolek i po jejich vystoupení ze spolku až do jich vyřízení, leč že by bývalý člen výslovně odvolal plnou moc danou spolku, což prý žalobkyně neučinila a proto prý ji spolek, pokud se týče její právní zástupce, i nadále platně zastupoval a žalobkyně prý schválila též všechny jeho kroky za ni učiněné. Mimo to však tvrdí v odporu s tímto přednesem, že členství spolku samo sebou neúčinkuje proti osobám třetím bez udělení plné moci Dr. B-ovi a jest prý rozhodnou pro trvání jeho plné moci okolnost, zda člen spolku plnou moc danou Dr. B-ovi odvolal a nikoli okolnost, kdy přestal býti členem spolku. Tu by však stihalo žalobkyni průvodní břemeno, by prokázala, že Dr. B. buď podle spolkových stanov nebo podle plné moci jemu žalobkyni zvláště udělené, byl oprávněn ji zastupovati ještě v letech 1925 až 1928, zejména tedy dne 21. března 1928. Žalobkyně však v řízení před prvním soudem udělení zvláštní plné moci Dr. B-ovi vůbec netvrdila. Jak již bylo podotknuto, není potřebí přijetí uznání dluhu se strany věřitele, stalo-li se proti věřiteli přímo nebo proti jeho plnomocníku. Stalo-li se však proti B-ovi jako jednateli bez příkazu, tu bylo by jistě podle § 1016 obč. zák. zapotřebí, by zastoupený schválil jednání jednatele bez příkazu dodatečně, čímž ovšem nemá býti řečeno, že jest zapotřebí schválení dlužníkovy uznání, nýbrž schválení nepřikázaného jednatelství podle § 1016 obč. zák., neboť jen tak může potom jednání to platiti za jednání zastoupeného věřitele. Pokud tedy odvolací soud má za to, že k uznání dluhu za účelem přetržení promlčení jest zapotřebí přijetí uznání toho věřitelem, nelze sdíleti jeho názor, neboť jak již bylo uvedeno, stačí zde uznání jednostranné. Stal-li se tedy proti Dr. B-ovi jako nezmocněnému jednatelem uznávací projev žalovaného dne 21. března 1928, neměl účinku a nebylo jím přetrženo promlčení závazku, když dodatečné schválení zastoupeným věřitelem bylo projevováno teprve potom, když už mezitím dne 31. března 1928 tříleté promlčení pohledávky bylo dokonáno, neboť dodatečné schválení působí sice zpět, avšak nikoli ke škodě třetích osob (v tomto případě dlužníka), které mezi tím nabyly práv proti schvalovateli (Viz Ehrenzweig System allgem. Teil § 122 III. odst.). Když tedy žalující firma schválila úkony Dr. B-a projevem u soudu teprve dne 9. října 1928, pokud se týče prohlášením proti Dr. B-ovi teprve dne 5. listopadu 1928, nemělo prohlášení to již účinku proti žalovanému, kterýž mezitím promlčením pohledávky, nastalým 31. března 1928, byl dluhu proti žalobkyni sprostěn.

Čís. 10370.

Ustanovení § 47 vyr. ř. neplatí pro mimosoudní vyrovnání. Při mimosoudním vyrovnání může dlužník poskytnouti některému z věřitelů výhodu proti jiným. Musí se však tak státi způsobem odpovídajícím zásadě poctivého styku v obchodování. Proti dobrým mravům jest úmluva, že

poskytnutí výhody jednomu věřiteli musí zůstatí utajeno ostatním věřitelům. Uznání nicotného závazku nemá právní účinek.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1930, Rv I 1845/29).

Žalovaný vyrovnal se mimosoudně se svými věřiteli na 50%. Žalobci příslušel proti žalovanému nárok na zaplacení 11.550 Kč za dodané zboží, na kteroužto pohledávku zaplatil žalovaný žalobci 50%. Žalobní nárok na zaplacení druhých 50% opíral žalobce najmě o prohlášení žalovaného, jímž se mu zavázal zaplatiti celou pohledávku. *Procesní soud prvního stádu* uznal podle žaloby, *odvolací soud* žalobu zamítl. *Důvody*: Odvolací soud rozchází se s procesním soudem v rozhodné pro spor právní otázce, zda se žalobce, dav si zaplacení celých 100% své pohledávky slíbiti, neprohřešil proti dobrým mravům, čímž by přivoděna byla nicotnost smlouvy ve smyslu § 879 první odstavec obč. zák. Kdežto první soud zaujal stanovisko, že v souzeném případě proti dobrým mravům jednáno nebylo, usuzuje odvolací soud, že se ani jednání žalobcovo, ani jednání žalovaného při oné vedlejší úmluvě nesrovnává s dobrými mravy. Zarážející jest již to, že vedlejší úmluva o doplatku 50% podle výslovného doznání žalobce měla před ostatními věřiteli býti utajena a že by byl žalobce listinu nebyl podepsal, kdyby neměl onoho postranního slibu. Jest očividno, že největší věřitel a druzí na listině podepsaní musili býti přesvědčeni, že se se všemi věřiteli jedná stejně, a tím se dali pohnouti, by se spokojili s narovnáním na 50% svých pohledávek. Když žalovaný stejně s nimi listinu podepsal, bylo požadavkem obchodnické loyality, by za podpisem svým stál a se ani v budoucnosti nedomáhal pro svou pohledávku výhod ve vyrovnání neobsažených. To, že zákon o neplatnosti úmluv o zvláštním zvýhodnění (nadlepšení) jednotlivého věřitele mluví jen v řízení vyrovnacím (§ 47 vyr. ř.), není dokladem proti, nýbrž spíše pro názor, že se úmluvy takové přičítají dobrým mravům i mimo soudní vyrovnací řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání jest opřeno jen o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Jest zjištěno, že žalovaný uzavřel se svými věřiteli dne 7. srpna 1925 mimosoudní vyrovnání, podle něhož se zavázal zaplatiti každému ze svých věřitelů 50% jejich pohledávek ve čtyřech stejných lhůtách pod ztrátou lhůt. Jest dále zjištěno, že žalobce se žalovaným ujednali před uzavřením tohoto mimosoudního vyrovnání, že žalovaný zaplatí žalobci kromě oné 50% kvoty ještě nyní zažalovaný zbytek jeho pohledávky, tedy celých 100%, že toto ujednání bude utajeno před ostatními věřiteli, že žalobce jen vzhledem k tomuto ujednání podepsal vyrovnávací listinu a že by ji nebyl podepsal, kdyby nebyl měl tohoto postranního slibu žalovaného. Ježto se žalobce domáhá žalobou zaplacení zbytku své pohledávky, na který by neměl nárok podle

mimosoudního vyrovnání, jest řešiti otázku, zda právem odvolací soud pokládá podle § 879 obč. zák. za nicotné toto postranní ujednání, či zda o jeho nicotnosti nemůže býti řeč. Jest přisvědčiti dovolateli, že ustanovení § 47 vyr. ř. neplatí pro mimosoudní vyrovnání. Toto není než smírem mezi dlužníkem a jeho věřiteli a jest je proto posuzovati podle §§ 1380 a násl. obč. zák. a případnou nicotnost onoho postranního ujednání stran podle § 879 obč. zák. Nemůže býti sporu o tom, že jest přípustné, by při mimosoudním vyrovnání dlužník poskytl některému ze svých věřitelů výhodu proti jiným. Musí se tak státi způsobem, odpovídajícím zásadě poctivého styku v obchodování. Ano je zjištěno, že strany výslovně ujednaly, že dohoda mezi nimi musí zůstat utajena ostatním věřitelům, samozřejmě z důvodu, by se ostatní věřitelé o ní nedověděli a své požadavky nezvýšili, po případě uzavření mimosoudního vyrovnání neznemožnili, jest pokládati úmluvu za ujednání proti dobrým mravům podle § 879 obč. zák., tedy za ujednání nicotné. Splnění smlouvy nicotné nemůže však býti soudně požadováno. Okolnost, že žalovaný po uzavření mimosoudního vyrovnání uznal tento svůj nicotný závazek tím, že se zavázal zaplatiti žalobci žalovaný zbytek, jest bez významu, ježto uznání nicotného závazku nemá právního účinku. (Srov. rozh. čís. 5642 sb. n. s.). Nepochybil proto odvolací soud, zamítнув žalobu.

Čís. 10371.

Důkaz zkouškou krve jest přípustným i při žalobě o oduznání manželského původu podle § 158 obč. zák. Bez souhlasuúčastněných osob nelze zkoušku krve provést. Význam odepření souhlasu jest volně uvážiti (§ 272 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 6. prosince 1930, Rv I 113/30).

Žalobu manžela matky dítěte o oduznání jeho manželského původu o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu projednání a k novému rozhodnutí.

D ů v o d y:

Žalobcovu dovolání nelze upřít oprávnění, pokud s hlediska dovolacích důvodů čís. 2 a 4 § 503 č. ř. s. vytýká, že nebyl proveden důkaz zkouškou krve a že dotyčné vývody napadeného rozsudku jsou právně mylné. Neprovedení důkazu zkouškou krve odůvodňuje odvolací soud úvahou, že by tímto důkazem nebyla vyvrácena skutečnost soudem prvé stolice zjištěná, že žalobce s matkou dítěte v kritické době ve společné domácnosti žil a s ní souložil, že by tedy tímto důkazem nemohla býti vyvrácena možnost zplození dítěte žalobcem. S tímto názorem odvolacího soudu, který vlastně důkaz zkouškou krve ocenil před jeho provedením, nelze souhlasiti, neboť ustanovení § 158 obč. zák. neomezuje